

# KONJUNKTURBAROMETER FOR DET GRØNLANDSKE ERHVERVSLIV

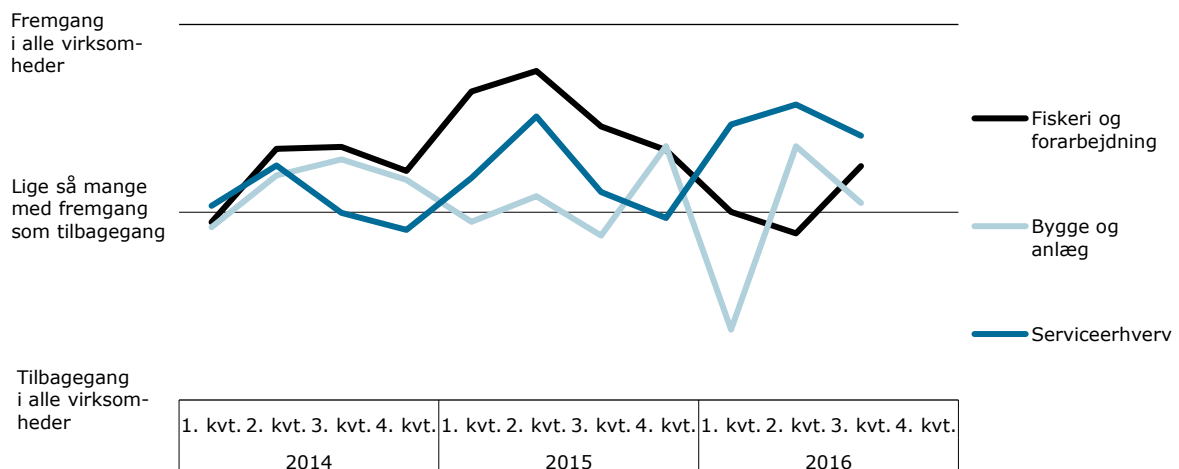
3. KVARTAL 2016

16. december 2016

Der er mange tegn på, at den grønlandske økonomi er i højkonjunktur. Fiskeriet, byggeriet og servicevirksomhederne har alle givet positive tilbagemeldinger i CE's konjunkturindikator for 3. kvartal 2016. For første gang siden 2. kvartal 2014 er indikatoren dermed positiv i alle de tre hovedbrancher. Særligt har tilbagemeldingerne fra serviceerhvervene været optimistiske igennem hele 2016, jf. Figur 1.

De statistiske oplysninger for året indtil nu bekræfter den gennemgående optimisme. Særligt tegner 2016 sig til at blive et godt år for fiskeriet, og der er tegn på fremgang i turismen og privatforbruget. Samtidig bliver ledigheden ved med at falde, og virksomhedslederne giver derfor i stigende grad indikationer om mangel på arbejdskraft.

**Figur 1 Den samlede konjunkturindikator**



Kilde: CE's konjunkturundersøgelse

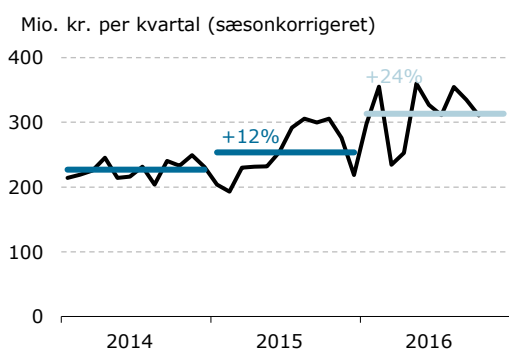
## Konjunkturindikatoren

- En positiv indikator betyder, at flere af de adspurgte virksomheder har peget på fremgang end på tilbagegang. Indikatoren fortæller ikke noget om, hvor stor fremgangen var, men et større tal betyder, at en fremgang var mere sandsynlig.
- Indikatoren er beregnet som et gennemsnit af nettotalerne for spørgsmålene om virksomhedernes 'realiserede omsætning', 'forventede omsætning' og 'investeringsplaner'. Nettotaltallet angiver forskellen mellem procenttallene for svarene 'større' og 'mindre'. I beregningen vægtes virksomhederne efter deres størrelse målt på beskæftigelsen, og virksomhederne bedes tage højde for sædvanlige sæsonudsving i deres besvarelser.
- I figur 1 dækker 'Serviceerhverv' over forsyning, handel, hoteller og restauranter, transport, tele, finansiering og forsikring, udlejning og ejendomsformidling, og forretningservice og rådgivning.
- Indikatoren for bygge og anlæg er behæftet med stor usikkerhed, da den er baseret på få svar.

## Fiskeriet

De statistiske oplysninger peger på fremgang i fiskeriet i 2016. Værdien af indhandlingen har været stigende i første tre kvartaler. Med en flad udvikling i resten af 2016, vil værdien af indhandlingen blive godt 24% højere end i 2015, jf. de blå streger i Figur 2.

**Figur 2 Værdi af indhandling**

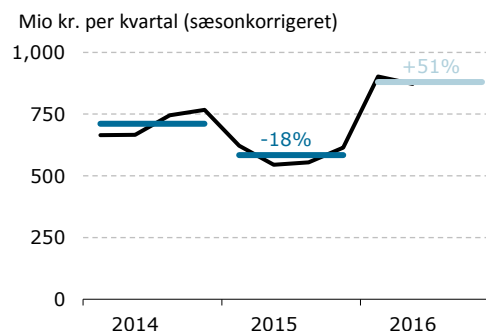


Note: De mørkeblå streger indikerer årsgennemsnit, og de lyseblå streger indikerer et skøn for 2016 baseret på en flad udvikling i resten af året.

Kilde: CE baseret på Grønlands Statistik

I både første og andet kvartal har værdien af eksporten fra fiskeriet ligget højt over de to foregående år, når der korrigeres for normale sæsonudsving, jf. Figur 3. Med en flad udvikling fra 2. kvartal vil eksporten i 2016 ende med at være 51% højere end i 2015.

**Figur 3 Værdi af eksporten fra fiskeriet**

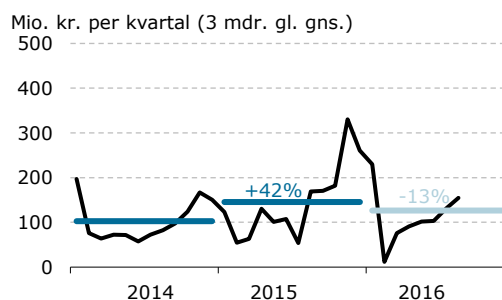


Kilde: CE baseret på Grønlands Statistik

## Byggeriet

En stor del af de samlede anlægsinvesteringer finansieres via Anlægs- og Renoveringsfonden. Forbruget herfra har været stigende siden februar 2016. Med en flad udvikling i resten af året vil forbruget lande på niveauet for 2015, jf. Figur 4.

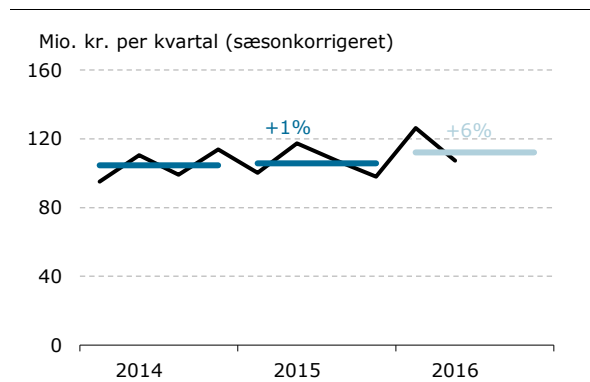
**Figur 4 Forbrug fra Anlægs- og Renoveringsfonden**



Kilde: CE baseret på Grønlands Statistik

Importen af byggematerialer i første halvår indikerer en mindre vækst i byggeriet, jf. Figur 5.

**Figur 5 Import af byggematerialer**

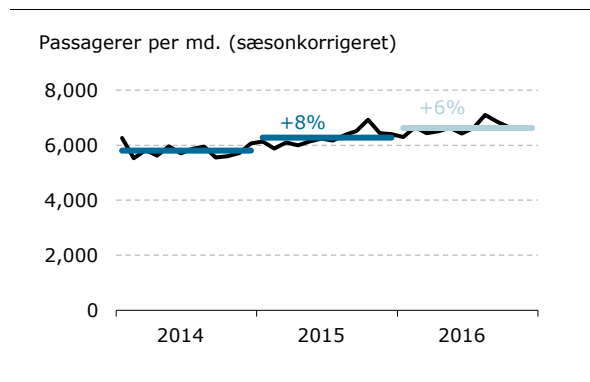


Kilde: CE baseret på Grønlands Statistik

### Turisme

Der har været en jævn fremgang i antallet af flypassagerer siden 2014. Det kan indikere en stigning i turismen eller en generelt stigende aktivitet i samfundet.

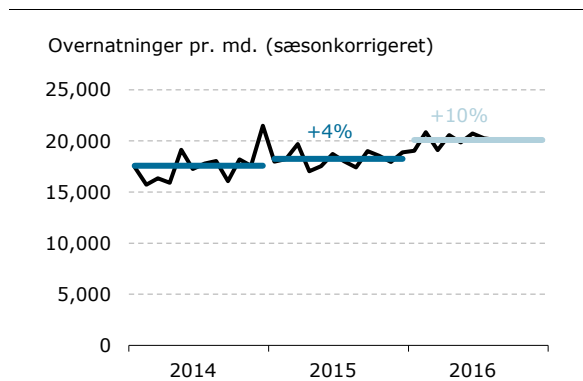
**Figur 6 Passagerer på rutefly ud af landet**



Kilde: CE baseret på Grønlands Statistik

Antallet af hotelovernatninger er også steget jævnt i de seneste år. Antallet af overnatninger tyder på at blive ca. 10% højere end 2015, jf. Figur 7.

**Figur 7 Hotelovernatninger**

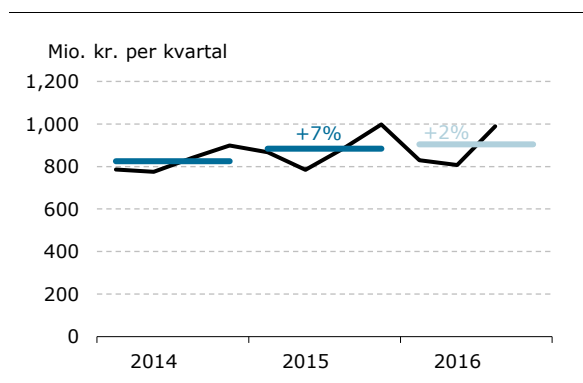


Kilde: CE baseret på Grønlands Statistik

### Privatforbruget

De løbende afregnede indkomstskatter indikerer en indkomstfremgang i 2016.

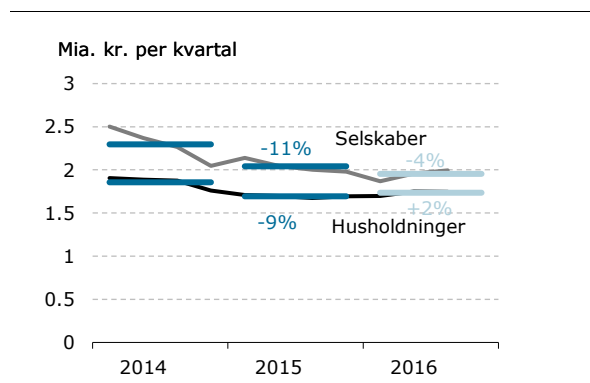
**Figur 8 Indkomstsatter**



Kilde: Grønlands Statistik

Samtidig har bankernes udlån til husholdninger været stigende i 2016 efter et fald i 2015. Det kan indikere en stigende forbrugslust. Til trods for et forventeligt lavere niveau i 2016 end tidligere, indikerer udviklingen i udlån til virksomheder, at 2016 bliver et vendepunkt for selskabers investeringslyst med en støt stigning fra 1. kvartal til 3. kvartal, jf. Figur 9.

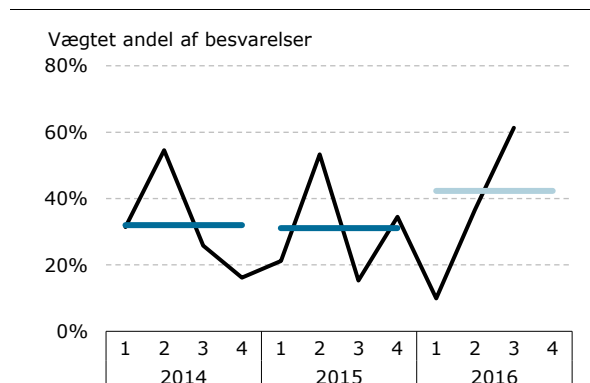
**Figur 9 Bankernes udlån**



Kilde: Grønlands Statistik

Den stigende investeringslyst bliver bekræftet i Copenhagen Economics' konjunkturundersøgelse. Her angiver 61% af virksomhederne at deres investeringsplaner 'er øgede' i 3. kvartal 2016, hvilket er den højeste målte andel investeringsoptimistiske virksomheder hidtil, jf. Figur 10.

**Figur 10 Virksomhedernes investeringslyst**

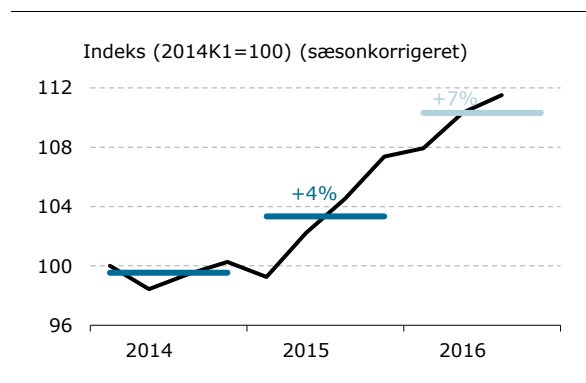


Note: Andelen er vægtet efter virksomhedernes størrelse.

Kilde: CE's konjunkturundersøgelse

Tallene for detailomsætningen viser en markant fremgang ind i 2016. Grønlands Statistik oplyser dog, at detailomsætningsindekset kan være påvirket af ændringer i markedsandele for de butikker, der er medtaget i indekset.

**Figur 11 Detailomsætningen**

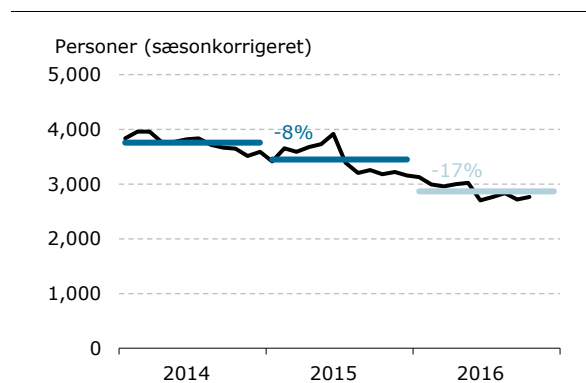


Kilde: Grønlands Statistik

**Arbejdsmarkedet**

Antallet af registrerede arbejdssøgende er i øjeblikket på det laveste niveau i seks år, når der korrigeres for sædvanlige sæsonudsving. Med en uændret udvikling for resten af året, bliver antallet af arbejdssøgende 17% mindre i 2016 end i 2015, jf. Figur 12.

**Figur 12 Registrerede arbejdssøgende**



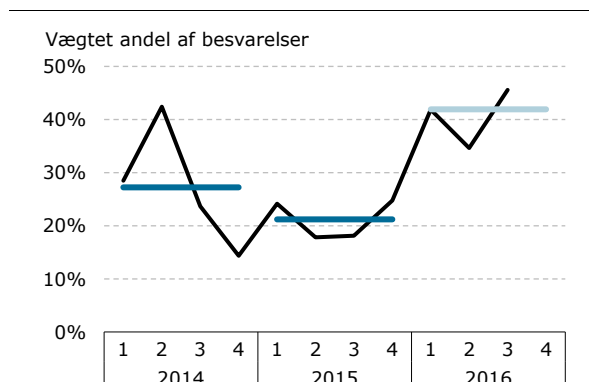
Kilde: CE baseret på Grønlands Statistik

I takt med den faldende ledighed, bliver det sværere for virksomhederne at finde kvalificeret arbejdskraft. Virksomhederne angiver i stigende omfang 'manglende arbejdskraft', som en begrænsning for øget produktion, jf. Figur 13.

## Om CE's konjunkturindikator

- Dette er Copenhagen Economics' 10. udgivelse af et konjunkturbarometer for det grønlandske erhvervsliv. Du kan finde alle udgivelserne på <http://www.copenhageneconomics.com/konjunkturbarometer>. Udviklingen for hele året og de samlede historier fremgår af Grønlandsbankens årsrapport.
- Hvert kvartal spørger vi 350 grønlandske virksomheder om den seneste udvikling i virksomheden. I 3. kvartal 2016 var arbejdsgiverne for 27% af de beskæftigede i det private erhvervsliv i Grønland repræsenteret i undersøgelsen.
- Vi måler konjunktursituationen som virksomhedernes vurdering af udviklingen i det netop overståede kvartal og forventningerne til det kommende kvartal. For at få et retvisende billede af den samlede udvikling vægter vi svarene med beskæftigelsen i den enkelte virksomhed. Fx er Royal Greenlands besvarelse mere afgørende for resultatet end en café's besvarelse.

**Figur 13 Virksomhedernes arbejdskraftmangel**



Note: Andelen er vægтет efter virksomhedernes størrelse.

Kilde: CE's konjunkturundersøgelse

I Copenhagen Economics' konjunkturundersøgelse angiver 27% af de adspurgte virksomhedsledere, at mangel

på arbejdskraft udgør en barriere for vækst i virksomheden, mens 14% angiver, at mangel på ledelsesressourcer er en barriere for vækst. Hvis der ikke er tilstrækkelig kvalificeret arbejdskraft til rådighed, kan det betyde, at jobbene går til udefrakommende, eller at lønniveauet presses op.

## Om Copenhagen Economics

Copenhagen Economics er Nordens førende samfundsøkonomiske konsulenthus. Vi er ca. 70 medarbejdere og har kontorer i København, Stockholm og Bruxelles. Vi yder uafhængig og effektiv rådgivning baseret på forskningsmæssige metoder, og har siden 2006 optrådt på Global Competition Reviews Top-20 over de bedste økonomiske konsulentvirksomheder i verden.

[www.copenhageneconomics.com](http://www.copenhageneconomics.com)